

παρατσούκλι

παρατσούκλι, το, ουσ. [<μσν. παρατσούκλιον <ίσως από το σπάν. παρατίτλιον, υποκορ. του παράτιτλον], ειρωνικό ή κοροϊδευτικό παρανόμι σε άνθρωπο απ' αφορμή κάποιας κακιάς ή αστείας ιδιότητάς του, απ' αφορμή κάποιου σωματικού ή άλλου κουσουριού του ή απ' αφορμή του επαγγέλματός του ή κάποιας κακής έξης του. Έτσι αυτός που έχει μεγάλο κεφάλι λέγεται ειρωνικά *κεφάλας*, αυτός που έχει μεγάλη μύτη *μυταράς*, αυτός που είναι δειλός, φοβητσιάρης *χέστης*, αυτός που είναι κουτσός *κουτσάβλας*, αυτός που κατασκευάζει καζάνια *καζάνας* κ.λπ. Σε πάρα πολλές περιπτώσεις, το παρατσούκλι αντικατέστησε το επίσημο επώνυμο·

- του βγάζω παρατσούκλι ή του βγάζω το παρατσούκλι, βλ. φρ. του κολλώ παρατσούκλι·

- του κολλώ παρατσούκλι ή του κολλώ το παρατσούκλι, προβάλλω, διατυμπανίζω την κακιά ή αστεία ιδιότητα κάποιου και την χρησιμοποιώ αντί του ονόματός του: «επειδή έχει μεγάλα αφτιά, του κόλλησαν το παρατσούκλι αφταράς».

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας